

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна діагностика підприємства

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 8 від 02 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економічна діагностика підприємства
Викладач (-і)	Сас Людмила Степанівна, д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(097)1798462
Е-mail викладача	liudmyla.sas@cnu.edu.ua
Формат Дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3658
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до курсу	
<p>В сучасних умовах роль економічної діагностики як інструменту комплексної оцінки стану суб'єкта господарювання стає критично важливою для всіх ланок управління. Дисципліна спрямована на формування у майбутніх фахівців навичок обґрунтування стратегічних і тактичних рішень на основі її оцінки економічного потенціалу та фінансового забезпечення підприємства. Оволодіння методичним апаратом курсу дозволить студентам не лише ідентифікувати поточні проблеми бізнесу, а й професійно визначати ефективні шляхи його подальшого розвитку та зміцнення конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни “Економічна діагностика підприємства” полягає у формуванні у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань в галузі економічної діагностики, а також формуванні вмій і навичок щодо використання методичного апарату та інструментарію визначення економічного стану підприємства. Завданнями вивчення дисципліни є: освоєння теоретичних основ економічної діагностики; розуміння ролі та значення економічної діагностики в сучасних умовах господарювання; оволодіння інструментами економічного діагностування з метою забезпечення ефективного управління підприємством; формування практичних навичок та умінь щодо проведення аналітичних розрахунків; сприяння дослідницькій діяльності, розвиток самостійності та відповідальності студентів.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності:

Здатність до аналітичного мислення, вміння застосовувати теоретичні знання для комплексної оцінки стану підприємства та виявлення закономірностей його розвитку.

Володіння методичним інструментарієм економічної діагностики та вміння його застосовувати для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства.

Здатність оцінювати конкурентоспроможність підприємства, вміння діагностувати його позицію в конкурентному середовищі та визначати конкурентні переваги.

Здатність проводити фінансову та управлінську оцінку, в тому числі діагностику майна, ліквідності, фінансової стійкості підприємства.

Вміння збирати, опрацьовувати та аналізувати різні джерела інформації для формування обґрунтованих управлінських рішень.

Програмні результати навчання:

Проводити комплексну економічну діагностику діяльності підприємства.

Аналізувати конкурентне середовище, будувати карту стратегічних груп та ідентифікувати пріоритетних конкурентів на ринку.

Ідентифікувати конкурентні переваги та потенціал розвитку підприємства на основі управлінського аналізу.

Формулювати обґрунтовані висновки на основі проведеної діагностики, готувати аналітичні звіти й пропозиції щодо ефективного управління підприємством.

Діагностувати конкурентоспроможність продукції підприємства, застосовувати методичний інструментарій для оцінки якісних та вартісних параметрів товарів/послуг порівняно з аналогами на ринку.

Оцінювати потенційні ризики та виявляти потенційні загрози економічній безпеці підприємства.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Лекції	16	6
Практичні	14	4
самостійна робота	60	80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
VII	Облік і оподаткування	четвертий	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Сутність, зміст та завдання економічної діагностики 1.1. Економічна діагностика підприємства: сутність, види 1.2. Етапи економічної діагностики 1.3. Інструментарій економічної діагностики	2/2	2/-	12
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища підприємства 2.1. Конкурентне середовище підприємства: умови його формування та чинники впливу 2.2. Методика діагностики конкурентного середовища	2/-	2/-	12
Тема 3. Оцінка стратегічного протистояння підприємств-конкурентів 3.1. Визначення пріоритетних конкурентів на ринку 3.2. Карта стратегічних груп як інструмент аналізу внутрішньогалузевої конкуренції	2/-	2/-	12
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства 4.1. Складові конкурентоспроможності підприємства 4.2. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	2/2	2/2	10
Тема 5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства 5.1. Конкурентоспроможність продукції 5.2. Інструментарій оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства	2/2	2/2	10
Тема 6. Фінансова діагностика підприємства 6.1. Сутність та необхідність використання фінансової діагностики 6.2. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання 6.3. Діагностика за ліквідністю, фінансовою стійкістю, рентабельністю	2/-	2/-	10
Тема 7. Управлінська діагностика підприємства 7.1. Цілі, принципи й методи управлінського аналізу 7.2. Визначення стратегічних ресурсів підприємства і сфер діяльності. Конкурентні переваги підприємства 7.3. Існуючі підходи до визначення структури управлінського аналізу	2/-	1/-	12
Тема 8. Діагностика майна, ринкова ціна підприємства 8.1. Вартість господарюючого суб'єкта: концепції природи вартості, предмет, мета та принципи оцінки 8.2. Процедури і методи оцінки вартості підприємства. 8.3. Коригування вартості	2/-	1/-	12
Разом	16/6	14/4	60/90

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольна робота).

Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.

Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:

- поточне оцінювання – 90 балів;
- самостійна робота – 10 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі. Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті.

До залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною шкалою та шкалою ECTS:

Зараховано – “відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;

Зараховано – “добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;

Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;

Незараховано (менше 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Отримання додаткових балів з дисципліни можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», URL: <https://surl.li/wmmuhb>; “Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника” URL: <https://surl.li/dxovqb>).

Вимоги до письмових робіт	Студенти виконують контрольні роботи, головна мета яких – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає поточний контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни “Економічна діагностика підприємства” складає 60 год. для денної форми навчання та 80 год. для заочної. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3658 . Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять. Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з навчальної дисципліни.
Методи навчання	Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи однокласників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо). Практичні методи навчання - передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Інноваційні методи навчання – поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Зокрема інструменти Google. Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом.

Підсумковий контроль	Форма контролю: залік. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу.
----------------------	---

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений період згідно розкладу.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання онлайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: liudmyla.sas@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjjk>).

8. Рекомендована література та інші джерела

1. Парасій-Вергуненко І. Управлінський аналіз бізнесу за видами економічної діяльності К. : ЦУЛ, 2024. 586 с.
2. Оболенцева Л. В. Стратегічна діагностика потенціалу організації : навч. посіб. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 157 с.
3. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник до виконання практичних занять та реферату [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. С. О. Тульчинська Електронні текстові данні (1 файл: 208 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 70 с.
4. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид. [текст]: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 456 с.
5. Базецька Г. І. Економічна діагностика та аналітика у бізнес-консультуванні: конспект лекцій для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-консалтинг». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 95 с.
6. Атюшкіна В. В., Бурко Я. В., Галгаш Р. А. Економічна діагностика : навч. посіб. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Київ : Аграр Медіа Груп, 2018. 233 с.
7. Вашків О. Економіка галузевих ринків. Опорні конспекти лекцій. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2017. URL: <https://ekazbuka.wixsite.com/tneu/blank-j2vcv>.
8. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.
9. Пріб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.
10. Сас Л.С., Гвоздик Р.М., Михайлюк М.Я. Роль економічної діагностики бізнес-процесів у стратегічному розвитку фармацевтичних підприємств. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 9. С. 31-35. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.9-6>
11. Сас Л.С., Каліцун Ю.Є. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств у контексті діагностики зовнішнього середовища їхнього функціонування. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Вип. 19. Т.1. С. 212-219.
12. Sas L., Boryshkevych I., Yakubiv V., Maksymiv Y., Iwaszczuk A. Methodical approach to complex evaluation of technological support of production in agricultural enterprises. Proceedings on Engineering Sciences. Vol. 04, No. 4 (2022) 417-430, doi: 10.24874/PES04.03.004.
13. Kuzmin, T., Leshchuk, H., Savkiv, U., & Sas, L. (2024). Optimization of Enterprise Costs Through Outsourcing in Accounting and Taxation in the Context of Anti-Crisis Management. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 11(4), 51–58. <https://doi.org/10.15330/jpnu.11.4.51-58> Scopus
14. Сас Л.С., Кузьмін Т.Л., Каліцун Ю.Є. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Інноваційна економіка. 2024. № 4. С. 83-89. <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1359>
15. Кривов'язюк, І. (2025). Бізнес-діагностика як інструмент пошуку проблем і визначення напрямів стратегічного розвитку компаній. Економіка та суспільство, (76). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-50>
16. Unertl K.M., Novak L.L., Van Houten C., Brooks J., Smith A.O., Webb Harris J., Avery T., Simpson C., Lorenzi N.M. Organizational diagnostics: a systematic approach to identifying technology and workflow issues in clinical settings. JAMIA Open. 2020. Volume 3(2). P. 269–280. DOI: [10.1093/jamiaopen/ooaa013](https://doi.org/10.1093/jamiaopen/ooaa013)
17. Watanabe M., Uchihira N. Digital business model analysis using a large language model. IIAI Letters on Business and Decision Science. 2024. Volume 4.P. 1–6. <https://doi.org/10.52731/lbds.v004.289>

18. Kryvovyazyuk I., Britchenko I., Lypych L., Kravchuk P., Galaziuk N., Burban O. Impact of Global Risks on Economic Downturn in Countries Worldwide: Analysis of the Causes of the Situation and Opportunities for Growth Recovery. Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania). 2025. Volume 34(6). PP. 66-86. DOI: [10.2139/ssrn.5314126](https://doi.org/10.2139/ssrn.5314126)

19. Стрільчук Р.М., Кривов'язюк І.В., Кривов'язюк Б.І. Економічна діагностика діяльності промислового підприємства : теорія, методика та практика реалізації. Вісник ХДУ. Серія Економічні науки. 2019. № 33. С. 130- 137. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2019_33_28

20. Мулик Т. О. Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес процесів: теоретико-методичні підходи. Modern Economics. 2019. № 17(2019). С. 158-164. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/organization-of-diagnostics-of-enterprise/>

21. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

22. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Викладач

Сас Л.С.